

СТАНДАРТИ, НОРМАТИВНІ АКТИ І ДОКУМЕНТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ, ЩО РОЗРОБЛЯЮТЬСЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГАЛУЗІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Гавриш С.А., доц., к.т.н., Гавриш А.С., доц., к.т.н. (кафедра ОПЦБ, НТУУ“КПІ”)

Нормативною основою забезпечення охорони праці на підприємствах галузі телекомунікацій, як і інших галузей суспільного виробництва є Державні стандарти України (ДСТУ), нормативно-правові акти з охорони праці, які поширюються на один або кілька видів економічної діяльності (НПАОП), міждержавні стандарти системи стандартів безпеки праці, які чинні в Україні, Державні санітарні норми (ДСН), Державні санітарні правила і норми (ДСанПіН), Державні будівельні норми (ДБН).

Крім наведених, роботодавець або уповноважений ним орган розробляє та затверджує свої положення, інструкції, інші акти з охорони праці, що діють в межах підприємства (далі акти підприємства) та встановлює правила виконання робіт і поведінки працівників на території підприємства, у виробничих приміщеннях, на будівельних майданчиках, робочих місцях відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці [1]. Вони спрямовані на побудову чіткої системи управління охороною праці на підприємстві та забезпечення в кожному структурному підрозділі та на кожному робочому місці безпечних і нешкідливих умов праці. Нормативні акти підприємства повинні відповідати чинному законодавству, Державним стандартам України, нормативно-правовим актам охорони праці, Державним санітарним нормам. Вони затверджуються посадовою особою, якій надано це право, або наказом з датою впровадження акту на підприємстві і не підлягають реєстрації в органах Держстандарту.

У разі неможливості повного усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я умов праці роботодавець зобов'язаний повідомити про це відповідний орган державного нагляду за охороною праці. Він може звернутися до зазначеного органу з клопотанням про встановлення необхідного строку для виконання заходів щодо приведення умов праці на конкретному виробництві чи робочому місці до нормативних вимог. Відповідний орган державного нагляду за охороною праці розглядає клопотання роботодавця, проводить у разі потреби експертизу запланованих заходів, визначає їх достатність і за наявності підстав може, як виняток, прийняти рішення про встановлення іншого строку застосування вимог нормативних актів з охорони праці [1].

Необхідність розгляду цього питання стосовно підприємств галузі телекомунікацій обумовлено тим, що в навчальному посібнику [4] вони розглянуті частково, а підручників з охорони праці в галузі телекомунікацій в Україні бракує.

Підприємства галузі телекомунікацій розробляють та затверджують наступні нормативні акти та документи з охорони праці [2; 3]:

- Положення про систему управління охороною праці на підприємстві;
- Положення про навчання з питань охорони праці працівників підприємства;
- Положення про розподіл обов'язків з питань охорони праці на підприємстві;
- Положення про організацію і проведення оперативного контролю за станом охорони праці на підприємстві;
- Положення про порядок оцінки стану охорони праці на підприємстві;
- Положення про стимулювання роботи з охорони праці на підприємстві;
- Положення про порядок видачі і вилучення талонів попередження за порушення вимог нормативних актів і посадових обов'язків з охорони праці на підприємстві;
- Положення про кабінет охорони праці на підприємстві;
- Положення про відділ охорони праці підприємства;
- Положення про службу охорони праці на підприємстві (у філії);
- Перелік документів з охорони праці, ведення яких обов'язкове у структурних підрозділах підприємства;
- Перелік робіт з підвищеною небезпекою, які виконуються на підприємстві;
- Перелік посад, професій працівників, які проходять певні форми інструктажів та навчання з питань охорони праці;
- Перелік робіт підприємства, що потребують професійного добору;
- Перелік професій, посад працівників, які звільняються від первинного, повторного та позапланового інструктажів;
- Перелік робіт з підвищеною небезпекою, на виконання яких видається наряд-допуск;
- Перелік робіт з підвищеною небезпекою і професій працівників, які до початку виконання обов'язків і періодично один раз на рік повинні проходити навчання і перевірку знань з охорони праці;
- Перелік професій працівників підприємства, які підлягають попередньому медичному огляду;
- Програма вступного інструктажу;
- Програма первинного інструктажу;
- Перелік професій (видів робіт), на які необхідно розробляти окремі інструкції з безпеки праці;
- Затверджені інструкції з охорони праці за професіями та видами робіт на підприємстві;
- Положення про роботу уповноваженого найманими працівниками особи з питань охорони праці

- Порядок проведення атестації робочих місць щодо відповідності нормативно-правовим актам з охорони праці;
- Паспорт санітарно-технічного стану підприємства, підрозділу підприємства;
- Норми та видачі засобів індивідуального захисту працівникам підприємства;
- Картки видачі засобів індивідуального захисту працівникам підприємства;
- Перелік важких робіт та робіт з шкідливими та небезпечними умовами праці на підприємстві, на яких забороняється використання праці жінок;
- Перелік важких робіт та робіт з шкідливими та небезпечними умовами праці на підприємстві, на яких забороняється використання праці неповнолітніх;
- Заходи розділу «Охорона праці» колективного договору;
- План ліквідації аварій;
- Накази підприємства: про призначення комісії по перевірці знань працівників з питань охорони праці; про призначення комісії по атестації робочих місць; про призначення осіб, відповідальних за надзор, справний стан і безпечну експлуатацію посудин, що працюють під тиском; про призначення осіб, відповідальних за електрогосподарство; про призначення осіб, відповідальних за використання і облік коштів фонду охорони праці та інші.

Роботодавець може затверджувати інші нормативні акти, необхідність в яких виникає з урахуванням специфіки виробництва та чинного законодавства.

Для опрацювання та узгодження нормативних документів роботодавець створює комісію або робочу групу і визначає терміни її праці. Проект нормативного документа узгоджується із службою охорони праці підприємства, юрисконсультом, головним технологом, профспілкою, зацікавленими службами та посадовими особами підприємства.

Література

3. Закон України «Про охорону праці» (нова редакція зі змінами та доповненнями). – К.: Основа, 2010. – 68с.

4. Положення про систему управління охороною праці у ВАТ «Укртелеком». К.: ВАТ «Укртелеком», 2000. – 190с.

5. НПАОП 64.2-3.00-97. Положення про систему управління охороною праці на підприємствах, в організаціях і об'єднаннях Міністерства зв'язку України. – К.: 1997. – 80с. (Попереднє позначення ВДОП 5.2.00-3.00-97).

6. Батлук В.А., Гогіташвілі Г.Г., Уваров Р.В., Смердова Т.А. Охорона праці в галузі телекомунікацій. Навч. посіб. – Львів, Афіша, 2003.–320с..